



תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר מועד | מסכת חגיגה דף ד' י'
פרשת כי-תשא | י"ב-י"ח באדר א' (19-13 לפברואר)

דף ד': גזרה שוה

בבית מדרשו של התנא רבי ישמעאל, למדו בריתא שקוראים לה: **"שלוש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן"**. בבריתא זו מזכרים שלוש עשרה אפטריות שחכמים יכולים לדרש הלכות ודינים מפסוקי התורה. אחת הדרכים ללמד הלכות ודינים מפסוקי התורה היא **"גזרה שוה"**. הקב"ה מסר למשה רבנו כי יש פסוקים בתורה שנקטבו בהם מלים זהות, כדי שנקל למד הלכה מפסוק לפסוק. למשל, בדרך זה לומדים שעבד כנעני פטור ממצוות שהזמן גרמן, דהיינו מצוות שחבים בהן בגלל זמן שהגיע, למשל, מצות סכה, שמתחילים בה כי הגיע חג הסוכות. מנין יודעים שכן דינו של עבד כנעני? בגזרה שוה מנשים. נשים פטורות ממצוות עשה שהזמן גרמן, ובפסוק של נשים נכתבה המלה **"לה"** וגם בפסוק של עבדים נכתבה המלה **"לה"**. אמרו חכמים: מכאן לומדים גזרה שוה ללמד מדין הנשים על דין העבדים.

דף ה': יבא במשפט על כל נעלם

שלמה המלך כתב את ספר קהלת. בפסוק האחרון הוא כתב: **"כי את כל מעשה האלהים יבא במשפט על כל נעלם; אם טוב ואם רע"**. מה פרושו של הפסוק? שאת כל המעשים של האדם הקב"ה יבחן במשפט, גם את הדברים הנעלמים, שאף אחד לא יודע עליהם, אפילו האדם עצמו. למשל, אדם שעשה עברה בשוגג, והוא כלל לא יודע שעבר עברה, אפילו את זה יבדק הקב"ה.

דף ו': שלשת הקרבנות של עולי הרגלים

עולי הרגל הבאים לבית המקדש בתקופת הרגלים, צריכים להביא שלשה קרבנות: **"עולת ראיה"**; **"שלמי חגיגה"**; **"שלמי שמחה"**. **"עולת ראיה"** מיוחדת בכך שהיא קרבן עולה המקטר כליל על המזבח, אך שני הקרבנות האחרים הם קרבנות שלמים, שאת בשרם אוכלים הכהנים ובעל הקרבן. **"שלמי חגיגה"** מיוחדים בכך שהקריבו אותם (פעם אחת) עוד לפני מתן תורה. מתי היה הדבר? כשמשל רבנו הודיע לפרעה כי ה' צוה **"שלח את עמי, ויחגו לי במדבר"**. [שמות]. **"ויחגו לי"**, הכנה שיקריבו קרבן חגיגה. את קרבן החגיגה הזה הקריבו בני ישראל בערב מתן תורה, כפי שנאמר בפרשת משפטים **"ויזבחו זבחים שלמים"**. [שמות] **"שלמי שמחה"** מיוחדים בכך שגם נשים חייבות בהם, לעמת הקרבנות האחרים שהן פטורות מהקרבנות. כך אמר התנא רבי יוסי הגלילי.

דף ז': "אלו דברים שאין להם שעור"

בכל בקר, מיד לאחר שאנו מבכרים את ברכות התורה, אנו אומרים את הפסוקים: **"ויברכה ה' וישמר..."**. מדוע? כי כפי שמיד אחרי שמבכרים על מאכל צריך לאכל אותו, כך גם אחרי שברכנו על התורה, צריך ללמד תורה. לכן אנו אומרים פסוקים מן התורה - **"ויברכה ה' וישמר"**, ואחר כך אנו לומדים תורה שבעל פה ואומרים את המשנה **"אלו דברים שאין להם שעור, הפאה..."**. **יש מצוות שהתורה נתנה להן שעור**. למשל, את מצות אכילת מצה צריך לקיים במצה ששעורה (גדלה) הוא **"כזית"**, ומי שיאכל שני **"כזיתים"**, לא יקיים שתי מצוות. אך **יש מצוות שהתורה לא הקצבה את השעור שלהן** ונתן לקיים אותן בכל שעור שהוא. למשל, מצות פאה, שצריך להשאיר חלק מהתבואה שבשדה לעניים ולא לקצר אותה, אפטר לקיים בכל השדה - **מי שקצר אפלו קצת מהשדה, יכול להודיע שכל השדה שלו היא "פאה" לעניים**.

מן התלמוד

סדר מועד.
מסכת חגיגה, דף ה'

רבי יהושע בן חנניה הוה קאי בי קיסר, אחוי ליה
ההוא מינא: עמא דאהדרינהו מריה לאפיה מיניה.
אחוי ליה: ידו נטויה עלינו.

הוה קאי - היה עומד
אחוי ליה - סימן לו
אהדרינהו מריה לאפיה מיניה -
החזיר אדוניו את פניו ממנו

הסבר: רבי יהושע בן חנניה עמד לפני הקיסר, ומין אחד (-כופר) סימן לו בידו שהיהודים הם עם שאלוקיהם עזב אותם. סימן לו רבי יהושע בחזרה שה' עדיין משגיח על ישראל.

על המפה

פקיעין

פקיעין היא יישוב בגליל העליון, ששמו מוזכר כבר בתקופת המשנה. קהילה יהודית מבודדת התקיימה במקום במשך מאות שנים, עד לתקופה המודרנית. משה מונטיפיורי וארגונים ציוניים שונים פעלו לחיזוק הקהילה ותושבי המקום, אולם בשל המצב הבטחוני והכלכלי התדלדל היישוב, ובשנת 1938 נאלצו אחרוני היהודים לעזוב את המקום בעקבות המרד הערבי. לאחר הקמת המדינה הוקם בסמוך המושב פקיעין החדשה, ולאורך השנים נעשו ניסיונות לחדש את הנוכחות היהודית בפקיעין, אך רק מעטים מתגוררים שם, ביניהם משפחת זינאתי הוותיקה. במקום נמצא בית כנסת עתיק מתקופת בית שני, והמערה שלפי המסורת הסתתר בה רבי שמעון בר יוחאי.



בית הכנסת היהודי העתיק בפקיעין
(Wikipedia, צילום עצמי)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומוורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם. תלמוד ישראלי - מפגשים דורות, מחברים עולמות.



חברותא

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

אדון כהן הצליח ב"ה מאד בעסקיו והרוויח ממון רב. לאור הצלחתו הוא פנה לבית הכנסת בו הוא מתפלל ואמר שהוא מוכן לתרום סכום גדול לבניית ארון קודש חדש, בימה, ונברשת גדולה. הוא ביקש שליד כל דבר יהיה שלט מכובד שבו יהיה כתוב שזו תרומה שלו.

כאשר הוא סיפר לבני ביתו על העניין התעורר דיון סוער במשפחה.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שזה מקובל מאד לרשום את שם התורם על שלטים בבתי הכנסת, זה יהיה לכבוד המשפחה, וההיפך- זה יעודד תורמים נוספים לתרום גם הם עוד דברים לבית הכנסת.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה טענו שהם היו מעדיפים שהתרומה הזו תהיה בצינעה ובעילום שם, בלי שיהיו שלטים המכריזים מי הוא התורם. הם אמרו שאין הברכה שורה אלא בדבר הסמוי מן העין, ולכן הם מעדיפים תרומה בסתר ובצניעות ללא שלטים.

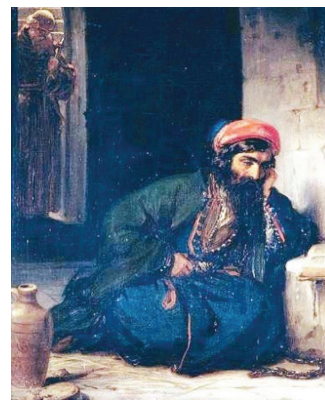
וא...
עֲתִכֶּם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתמללתם עליה אתם מוזמנים לשחק אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

★ | מן ההסטוריה

עלילת דמשק

בשנת 1840 התרחשה בדמשק עלילת דם נגד היהודים. בעקבות היעלמותם של נזיר נוצרי ומשרתו המוסלמי, הואשמו היהודים שרצחו אותם כדי להשתמש בדמם לאפיית מצות, ויהודים רבים נחקרו בעינויים קשים כדי לגרום להם להודות בכך. הפרשה זעזעה את יהודי העולם שהתגייסו לעזרה, ביניהם משפחת רוטשילד ומשה מונטיפיורי, שהשפיע על הסולטאן העות'מאני לצאת נגד עלילת הדם. בסופו של דבר שוחררו האסירים היהודים שנותרו בחיים, אם כי האישומים נגדם לא בוטלו רשמית. הדי הפרשה המשיכו להתגלגל גם שנים מאוחר יותר.



אסיר יהודי ממתין למשפטו, נזיר כפוצ'יני עומד בפתח תאן; ציור של מוריץ דניאל אופנהיים, 1851 (Wikipedia)

רוצים להצטרף למאות אלפי לומדי הדף היומי? להיות ממובילי לימוד הורים וילדים בקהילתכם או להעביר שיעור שבועי עם חומר איכותי?



יש לנו פתרון בשבילכם! 'התלמוד הישראלי' סוגיות מהדף היומי בעברית פשוטה להבנה, שאפשר ללמוד עם הילדים. כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

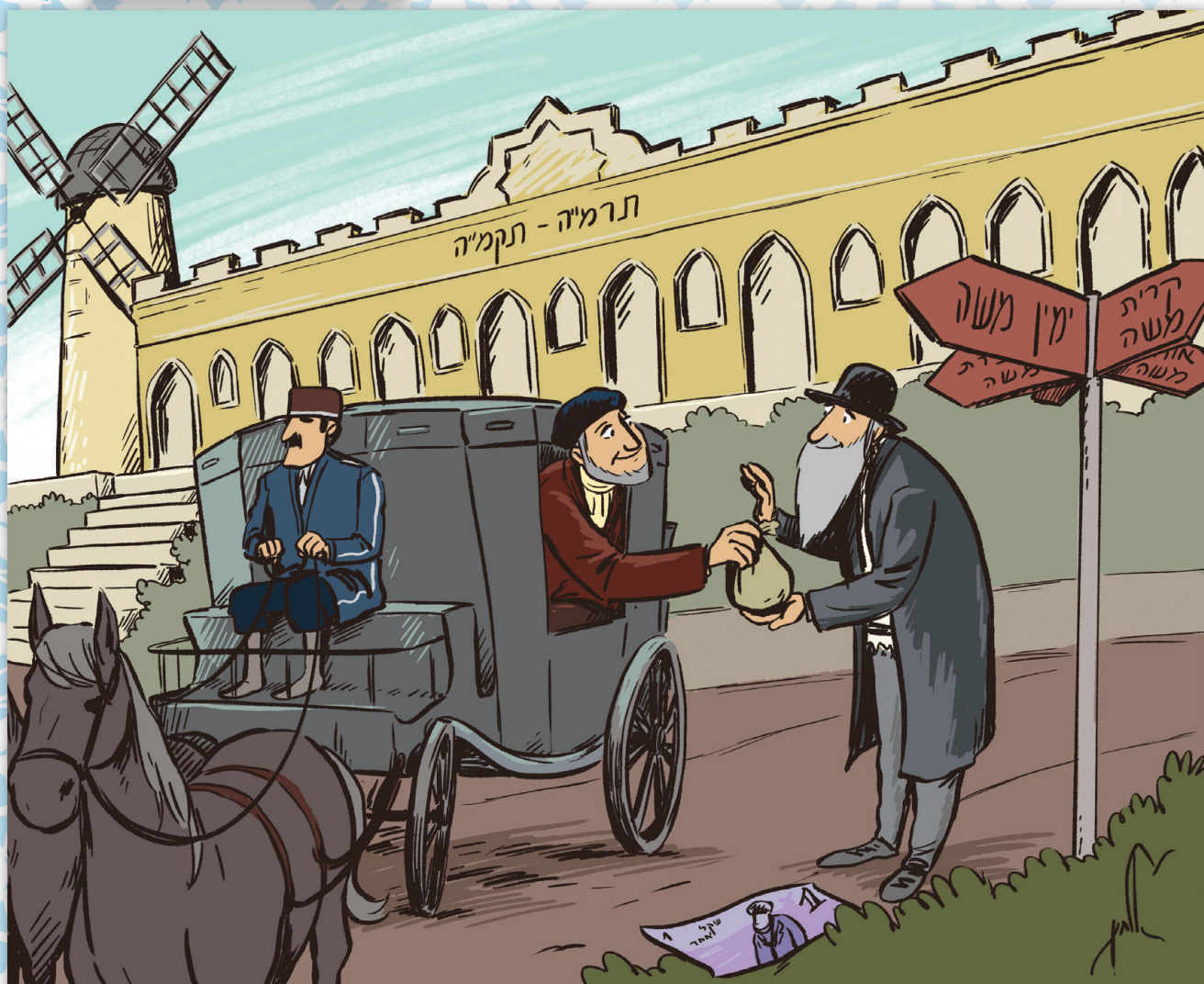
חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

מתן בסתר

מתן בסתר פירושו נתינת צדקה באופן בו המקבל אינו יודע מי נותן לו אותה, ולפעמים גם הנותן אינו יודע מיהו המקבל. זה נחשב לצורה מעולה של צדקה, משום שכך נמנעת ממקבל הצדקה הבושה מפני מי שנותן לו אותה.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0		
															
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן בית המקדש ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת בית המקדש ה-2	-422 חורבן בית המקדש ה-1 וגלות בבל	חונות בית המקדש ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם
מסמך זמני															



התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מהו האיש היושב בכרכרה ומה הוא עושה?
- 2 מהו הבניין עם הקשתות מאחוריו?
- 3 מה היה תפקידה של טחנת הקמח שבציור?
- 4 מה המכנה המשותף לשמות המופיעים על השלט?
- 5 מה משמעות המילים על הקיר - תרמ"ה - תקמ"ה?



מי אני?



1. נולד באיטליה בשנת תקמ"ה - 1784 ונפטר בגיל מאה באנגליה בשנת תרמ"ה - 1885.
2. היה בנקאי, איש עסקים, נדבן ושתדלן. כינויו היה 'השר', וזכה לתואר אבירות ממלכת אנגליה.
3. ביקר בארץ ישראל שבע פעמים ותרם רבות במיוחד לארבעת ערי הקודש - ירושלים, טבריה, צפת, חברון.
4. חמש שכונות נקראות על שמו בירושלים, ועוד שכונות ורחובות במקומות רבים בארץ.

השאלות הן:

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים



5780

ה'תש"פ



5778

ה'תשע"ח



5727

ה'תשכ"ז



5708

ה'תש"ח



5707

ה'תש"ז



5699

ה'תרצ"ט



5657

ה'תר"ץ



5323

ה'רמ"ח



5260

ה'ת"ק



5258

ה'תקנ"ח



4900

ה'תק"ל



4800

ה'תק"י



4650

ה'תק"י



4260

ה'תק"י

2019

שנת תש"פ

2017

שנת תש"ח

1969

שנת תש"ל

1967

שנת תש"ז

1948

שנת תש"ח

1947

שנת תש"ז

1939

שנת תש"ז

1897

שנת תר"ז

1500

שנת ה'ת"ק

1492

שנת ה'תקנ"ח

ה'תק"ל

ה'תק"ל

ה'תק"י

ה'תק"י

ה'תק"י

ה'תק"י

510

שנת ה'תק"י



דבר תורה



כשמשנה רבינו יורד עם לוחות הברית ורואה את חטא העגל הוא מיד שוברם. לעומת זאת הלוחות השניים שהוריד משה- מתקבלים בברכה לדורי דורות בעם ישראל. מדוע צלחה דרכם של הלוחות השניים יותר מן הראשונים? אחד ההבדלים שבין הלוחות הראשונים לשניים הוא הצורה והאופן בהם הם התקבלו והגיעו אל בני". בלוחות הראשונים היה קול ותשואות גדולות, הדבר נעשה באופן גלוי ופומבי, ולעומת זאת בעליית משה לקבלת הלוחות השניים אומר לו ה'- "ואיש לא יעלה עמך", שהכל ייעשה בשקט ובצניעות. על הדברים הללו מסביר רש"י- שבמקום שהדבר נעשה עם הרבה רעש ובאופן פומבי- שולטת עין הרע, אך כשהדברים נעשים בצניעות ובהשקט- שם שורה הברכה.

דף ח': חגיגת ארבעה עשר



בדפים הקודמים למדנו על קרבן "שלמי חגיגה", שהוא קרבן שלמים מיוחד שמקריבים בימי הרגלים. בדף זה לומדים על קרבן חגיגה מיוחד שנקרא "חגיגת (יום) ארבעה עשר (בניסן)". מה הוא קרבן "חגיגת ארבעה עשר"? התלמוד מבאר, שנקימת מצוה לאכל את קרבן הפסח "על השלבי", כשכבר שבועים ולא כשארבעים, זאת מפני שבפסח אנחנו רוצים להיות כמו בני מלכים שאוכלים בשר אחרי שהם שבועים ולא מתוך רעב.

לכן מקריבים בערב פסח גם קרבן חגיגה וגם קרבן פסח. אוכלים תחלה מבשר קרבן חגיגה ואחרי ששבועים ממנו, אוכלים מבשר קרבן פסח. קרבן זה מכונה "חגיגת ארבעה עשר" מפני שמקריבים אותו ב"ד בניסן.

בליל הסדר מניחים בקערת ליל הסדר שני תבשילים, כנף (או שוק) של עוף וציצה. הכנף היא זכר לקרבן פסח שאיננו זוכים להקריב היום, והציצה היא זכר לקרבן חגיגה שהיו אוכלים בליל הסדר.

דף ט': החזר על למודו 101 פעמים

ישנה חשיבות רבה בתהליך הלימוד- לשינון ולחזרה, עד כדי כך שהתלמוד קובע שאין להשוות בין אדם שחזר על למודו מאה פעמים לבין אדם שחזר על למודו מאה ואחת פעמים. כי כל חזרה על הלמוד מוסיפה דבר נוסף, והחזר מאה ואחת פעמים, מיוחד בהרבה ממי שחזר רק מאה פעמים. ישנו משל הממחיש זאת- פעם היה שוק של חמרים, שהם אנשים שהיו להם חמורים והיו מקריבים על חמוריהם בני אדם ומשאות. בשוק החמרים היה מחיר קבוע לפי מרחקים, למשל, מחיר רכיבה על החמור למרחק של ארבע פרסאות היה עשרה זוז, אך מי שרצה לרכב קצת יותר, כבר שלם הרבה יותר, אפילו שנסע רק קצת יותר מארבע פרסאות.

כך גם החזר על למודו מאה ואחת פעמים, נמצא בדרגה גבוהה הרבה יותר ממי שלמד מאה פעמים.

דף י': תורה שבכתב ותורה שבעל פה



משה רבנו קבל את התורה בהר סיני ולמד אותה לעם ישראל. התורה הכתובה בחמשת חמשי תורה, היא מכונה "תורה שבכתב", כי כתבו אותה. חלקים אחרים של התורה למד הקב"ה את משה רבנו אך אותה אין לכתב והיא מכונה "תורה שבעל פה". אחרי שנים רבות, ראו חכמי ישראל שמתחילים לשכח את התורה שבעל פה והם התירו לכתב אותה וכן כתבו את המשניות, את הגמרא ואת יתר הספרים. בדף זה מלמד אותנו התלמוד שיש מצוות רבות הכתובות במפרש בתורה שבכתב, ולעומתן יש מצוות שאינן כתובות בתורה במפרש, למשל, פרטים רבים של הלכות שבת, אינם כתובים בתורה במפרש, אך בתורה שבעל פה לומדים איך דורשים מן הפוסקים את ההלכות.

חידה!



בעלון למדנו על י"ג מידות שהתורה נדרשת בהן. השלימו את שמותיהן של המידות המופיעות כאן (אפשר להיעזר בסידור):

1. קל 1

2. שווה

3. בניין אב מ ובניין אב מ

4. כלל 1

5. דבר הלמד מ

ודבר הלמד מ

(וּמִלֵּל) (וּמִלֵּל)
"ש' טלג' מ'טלג' זלמ' ל'זלמ'
ז' טלג' מ'טלג' ז' ל'זלמ' (ז' ל'זלמ')

שאלות השבוע

- איזה קורבן הקריבו עוד לפני מתן תורה?
- כמה פאה צריך להשאיר לעניים בשדה?
- מדוע מניחים ביצה בקערת ליל הסדר?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il, *בפיקוח ראה חשבון יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים.

